

Schola Maastricht

De weg van de bevrijding

vrijdag 18 september · 22.00-23.00

CELLEBROEDERSKAPEL

Deel I

Hij trekt met ons mee

De roeping van Abraham

RESPONSORIE Locutus est ad Abraham

De tocht naar het Beloofde Land

1. De belofte van God

OFFERTORIUM In die solemnitate

2. De zee opent zich, God baant de weg

INTROITUS Eduxit eos

3. De vreugde van de overwinning

Canticum Cantemus

4. De Heer leidt hen binnen in het Beloofde Land

INTROITUS Introduxit vos

Deel II

Naast mij gaat Gij, uw stok en uw staf zij doen mij getroost zijn

1. Uit de duisternis naar het Licht

INTROITUS Circumdederunt me

OFFERTORIUM Eripe me

2. Gij zijt mijn God en mijn toevlucht

INTROITUS Judica me

GRADUALE Si ambulem



Deel III

De weg naar het hemelse Jeruzalem

1. Het visioen: alle volkeren zullen optrekken
naar Jeruzalem

GRADUALE Omnes de Saba

2. De stad op de berg

COMMUNIO Jerusalem quae aedificatur

RESPONSORIE Haec est Jerusalem

HYMNE Urbs Jerusalem

3. Servatius in het spoor van Abraham

ANTIFOON A progenie in progenies

vrijdag ♦ 22.00

Toelichting

De bijbel staat vol verhalen over mensen die 'al op weg zijn, maar nog niet zijn aangekomen'. Het leven wordt er beschouwd als een reis die zich voltrekt onder Gods belofte. Het zal niet vreemd klinken dat teksten over het trekkend volk of over het volk op weg naar Jeruzalem bij voorkeur gekozen worden uit teksten van de Veertigdagentijd en de Paastijd. Dan immers herdenkt het joodse en het christelijke volk de doortocht door de Rode zee, de veertigjarige trektocht door de woestijn en het binnentreden in het beloofde land. Maar vóór het zover is, komt de typologie van 'het op weg zijn' (pelgrimage) als beeld van het menselijk bestaan heel duidelijk naar voren in het leven van Abraham, de zwervende Arameeër. Gelovend in Gods roepstem wordt hij geroepen uit Ur der Chaldeeën om op te trekken naar het onbekende (RESPONSORIE *Locutus est ad Abraham*). Terugkijkend op de eigen geschiedenis zijn Abraham en Mozes, als leider van het volk Gods in de woestijn, de belangrijkste modellen van de pelgrim. Wanneer het volk

droogvoets door de Rode Zee de overkant heeft bereikt, zingt het volk een overwinningslied (*Canticum Cantemus*). Aansluitend klinkt in dit programma een aantal gezangen met een introspectief karakter. De gekozen smeekbeden weerspiegelen de innerlijke weg van de mens (het individu) naar bevrijding. Psalm 23, de herderspalm, vervult hier een centrale rol: zoals een herder met zijn staf en stok zijn schapen beschermt en leidt, zo doet God dat met de gelovige mens (GRADUALE *Si ambulem*).

Einddoel van 'De weg van de bevrijding' is het hemelse Jeruzalem. Het doopsel is het teken dat de mens in Christus wordt gedompeld en in zijn Geest de kracht krijgt om deze weg te kunnen gaan.

Een concreet voorbeeld is de heilige Servatius, de eerste bisschop van Maastricht, beschreven als een navolger van Abraham. Ook hij vertrok uit zijn woongebied in vertrouwen op Gods belofte. Servatius wordt geëerd en vereerd als heilige, omdat hij mag aanzitten aan het gastmaal in het hemelse Jeruzalem: 'de tent van God' die haar volmaaktheid heeft bereikt. ❖



Mozes door Michelangelo verbeeld, Sint Pieter in Rome

Deel I

Hij trekt met ons mee

RESPONSORIE **Locutus est ad Abraham**

Locutus est Dominus ad Abraham dicens:
egredere de terra et de cognatione tua
et veni in terram quam monstravero tibi
et faciam te crescere in gentem magnam.
V. Benedicens benedicam tibi
et multiplicabo te.

De Heer zei tot Abraham:
Verlaat uw land en uw verwanten
en kom naar het land dat ik u wijzen zal,
en ik zal u tot een groot volk maken.
V. Ik zal zegenen wie u zegenen
en zal u vermenigvuldigen.

OFFERTORIUM **In die solemnitatis**

In die solemnitatis vestrae dicit Dominus
inducam vos in terram
fluentem lac et mel,
alleluia.

Op een voor u glorierijke dag, zegt de Heer,
zal ik u doen binnengaan in een land
van melk en honing,
alleluia.

INTROITUS **Eduxit eos**

Eduxit eos Dominus in spe, alleluia
Et inimicos eorum operuit mare, alleluia.

Hij voerde hen veilig, alleluia
En de zee overdekte hun vijanden, alleluia.

Canticum Cantemus

Cantemus Domino:
gloriose enim honorificatus est:
equum et ascensorem projecit in mare adiutor
et protector factus est mihi in salutem.

Laten we zingen voor de Heer,
want roemvol is Hij verheerlijkt;
Paard en ruiter wierp Hij in zee.
Hij werd mij een helper en beschermer ten heil.

INTROITUS **Introduxit vos**

Introduxit vos Dominus
in terram fluentem lac et mel, alleluia
et ut lex Domini semper sit in ore vestro,
alleluia.

Hij zal u leiden
in een land van melk en honing, alleluia
en Zijn wet zal altijd op uw lippen zijn,
alleluia.

Deel II

Naast mij gaat Gij, uw stok en uw staf zij doen mij getroost zijn

INTROITUS **Circumdederunt me**

Circumdederunt me gemitus mortis,
dolores inferni circumdederunt me:
et in tribulatione mea invocavi Dominum,
et exaudivit de templo sancto suo vocem meam.

∇. Diligam te Domine, fortitudo mea:
Dominus firmamentum meum,
et refugium meum, et liberator meus.

OFFERTORIUM **Eripe me**

Eripe me de inimicis meis, Deus meus:
et ab insurgentibus in me libera me, Domine.
∇. Quia ecce captaverunt animam meam
et irruerunt fortes in me.

INTROITUS **Judica me**

Judica me Deus, et discerne causam meam
de gente non sancta:
ab homine iniquo et doloso eripe me:
quia tu es Deus meus, et fortitudo mea.
∇. Emitte lucem tuam, et veritatem tuam:
ipsa me deduxerunt, et adduxerunt
in montem sanctum tuum,
et in tabernacula tua.

GRADUALE **Si ambulem**

Si ambulem in medio umbrae mortis,
non timebo mala:
quoniam tu mecum es, Domine.
∇. Virga tua, et baculus tuus,
ipsa me consolata sunt.

Mij omsloten banden des doods,
mij belaagden onheilspellende stromen;
haast hield mij de doodskrocht gekluisterd: mijn God
smeekte ik schreiend om bijstand: hij hoorde mijn
stem in zijn troonzaal, mijn kreten bereikten zijn oor.
∇. Hoezeer heb ik U lief, Heer, mijn sterkte!
De Heer is mijn steenrots,
mijn burcht en mijn bevrijder.

Bevrijd mij van mijn vijanden, mijn God,
en bescherm mij tegen mijn belagers, Heer.
∇. Zij hebben het op mijn leven voorzien
en vallen mij aan met geweld.

Doe Gij, o God, mij recht, beslecht het pleit voor mij
tegen dit ontrouwe volk;
verlos mij van de mens die liegt en die verraadt:
Gij zijt mijn God en mijn toevlucht.
∇. Zend Uw licht en Uw trouw,
dat die mij mogen leiden, met mij mogen komen
naar de berg van Uw heiligdom
en naar Uw woningen.

Moest ik gaan door het dal van de schaduw des
doods, kwaad zou ik niet vrezen:
want U bent met mij, God.
∇. Uw stok en Uw staf
zij doen mij getroost zijn.

De weg naar het hemelse Jeruzalem

GRADUALE Omnes de Saba

Omnes de Saba venient
aurum et thus deferentes
et laudem Domino annuntiantes.

∇. Surge, et illuminare Jerusalem:
quia gloria Domini super te orta est.

Allen zullen van Saba komen,
goud en wierook aanbrenghend
en lof des Heren verkondghend.

∇. Sta op, Jeruzalem en word verlicht!
Want de heerlijkheid des Heren is voor u opgegaan.

COMMUNIO Jerusalem quae aedificatur

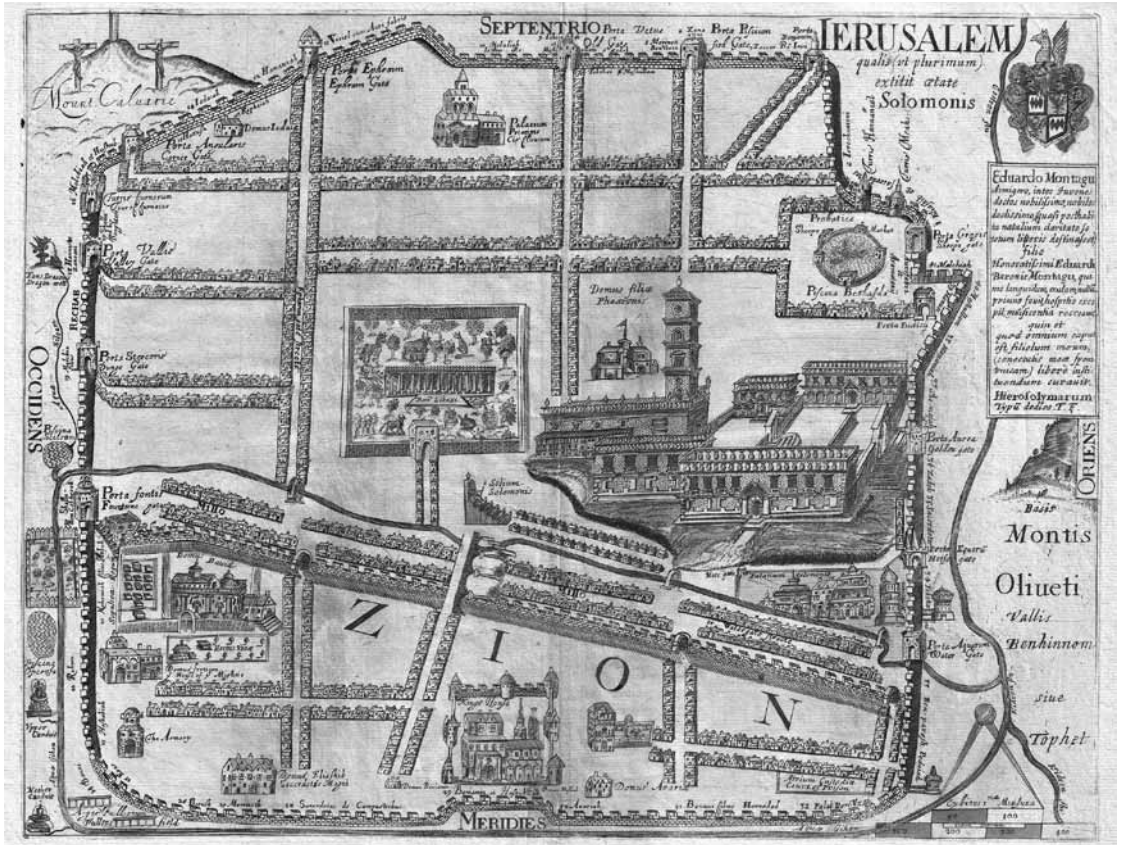
Jerusalem quae aedificatur ut civitas,
cuius participatio eius in idipsum
illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini,
ad confitendum nomini tuo Domine.

∇. Laetatus sum in eo quod dixerunt mihi
in domum Domini ibimus.

Jeruzalem, dat gebouwd is als een stad,
waarvan de gemeenschap verenigd is:
daarheen immers gaan de stammen op, de stammen
des Heren, om Uw naam te eren, o Heer.

∇. Verheugd was ik toen mij werd gezegd:
wij gaan op naar het huis van de Heer.

De ommuurde stad Jeruzalem tijdens de heerschappij van de bijbelse koning Salomon (ca.961-922 v.Chr.), plattegrond gemaakt in 1650 door Thomas Fuller



RESPONSORIE **Haec est Jerusalem**

Haec est Jerusalem civitas magna caelestis
ornata tanquam sponsa agni,
Quoniam tabernaculum facta est, alleluia.
∨. Portae eius non claudentur per diem
nox enim non erit in ea.

HYMNE **Urbs Jerusalem**

Urbs beata Jerusalem,
dicta pacis visio
quae construitur in caelis
vivis ex lapidibus
Angelisque coronata
sicut sponsa comite.

Nova veniens et caelo,
nuptiali thalamo
praeparata, ut intacta
copuletur Domino.
Plateae et muri eius
ex auro purissimo.

Portae nitent margaritis
a dytis patentibus
et virtute meritum
illuc introducitur
omnis qui ob Christi nomen,
hic in mundo premitur.

Tusionibus pressuris
expoliti lapides
suis coaptantur locis
per manum artificis
disponuntur permansuri
sacris aedificis

Gloria et honor Deo
usquequaque altissimo
una patre Filioque
atque Sancto Flamini
quibus laudes et potestas
per aeterna saecula. Amen.

Dit is Jeruzalem de grote hemelse stad,
getooid als een bruid van het Lam;
want de tent van God is gereed, alleluia.
∨. En haar poorten worden overdag niet meer gesloten,
want er zal in haar geen duisternis meer zijn.

Jeruzalem, gelukzalige stad,
beeld van de vrede,
in de hemel gebouwd
van levende stenen
en door engelen omgeven
als haar bruidsstoet.

Nieuw daalt zij uit de hemel neer,
klaar voor haar huwelijksfeest
om zich te verenigen
met de Heer.
Haar straten en muren
zijn van het zuiverste goud.

Helder stralen uw paarden poorten,
ze staan voor altijd open.
Vanwege de deugd van hun verdiensten stijgen
trouwe zielen daarheen op,
zij die om Christus' naam in deze wereld pijn en
rampspoed droegen.

Menig slag en stevig houwwerk,
polijste deze uitverkoren stenen,
die nu op hun plaats zijn samengesmeed
door de hemelse architect,
die wilde dat dit paleis,
daarmee voor altijd getooid zou zijn.

Eer en lof aan de Vader,
Eer en lof aan de Zoon,
Eer en lof aan de Geest,
Voor altijd Drie, voor altijd Eén,
samen stoffelijk, samen eeuwig,
tot in eeuwigheid.

ANTIFOON **A progenie in progenies**

A progenie in progenies fecit misericordiam Dominus,
qui eduxit Abraham de Ur Chaldaeorum
et de ultimis finibus terrae vocavit sanctum Servatium
ut in hac terra nostra peregrinus esset et advena,
in illa vero patria caelesti civis sanctorum
et domesticus Dei,
ibi nobis datus a Deo patronus
iugiter intercedat pro hac sancta plebe
et universis fidelibus, alleluia.

Van geslacht tot geslacht heeft God zijn barmhartigheid bewezen: Hij heeft Abraham geleid uit Ur der Chaldeeën en heeft de heilige Servatius geroepen als een pelgrim in ons land. Als vreemdeling en als nieuwe bewoner in dat hemelse vaderland, als medeburger van de heiligen en als huisgenoot van God, terwijl hij ons geschonken is als beschermer, moge hij op de juiste wijze voor dit heilige volk en voor alle gelovigen ten beste spreken, alleluia.

Schola Maastricht

Schola Maastricht bestaat uit beroepsmusici die zich tijdens en na hun conservatoriumopleiding vanuit hun eigen discipline (zang, koordirectie, orgel, schoolmuziek en muziektheorie) hebben gespecialiseerd in het gregoriaans. Het merendeel van de leden volgde gedurende vier jaar aan het Maastrichts Conservato-

rium bij dr. Alfons Kurris een post-conservatoriale opleiding Gregoriaans. Gedurende deze cursus werden gastcolleges gegeven door de specialisten Godehard Joppich, Johannes Berchmans Göschl en Kees Pouderoijen op deelgebieden als retorica, articulatieprincipes en modaliteit. Na de opleiding ontstond de behoefte om als groep zingend en studerend bij elkaar te



blijven en zo werd in 1994 onder supervisie van Alfons Kurris de Schola Maastricht opgericht.

De Schola Maastricht baseert zich in zijn semiologische interpretatie met name op de handschriften van Sankt Gallen en Metz uit de tiende eeuw. Bij reconstructies volgt de Schola de werkwijze en principes zoals die in de 'Vorschläge zur Restitution' van de *Beiträge zur Gregorianik* gehanteerd worden.

Radio- en televisieopnamen werden gemaakt door KRO, VPRO, NCRV en Omroep Limburg. De Schola Maastricht nam met succes deel aan het gregoriaans festival in Watou 2000/2012 (B), het festival les Académies Musicales in Saintes, het Festival van Vlaanderen, het festival L'Europe et l'Orgue in Maastricht, het Nederlands Gregoriaans Festival in Ravenstein (2006/2010/2012), het Gregorianisches Chorfestival in Vac 2002/2005 (Hongarije) en het AISCGre-congres in Hildesheim 2003 en in Poznan 2011.

De Schola is niet verbonden aan een kerk of parochie en treedt voornamelijk op in concertante vorm.

Scholaleden

Franco Ackermans, Lucas Blommers,
Frans Gommers, Patrick Heckmans,
Hans Heykers (dirigent), Felix Kranen,
Jo Louppen, Bernhard Pfeiffer, Ed Smeets,
Mathieu Vermeulen, Wim Vluggen

Hans Heykers

Hans Heykers studeerde aan het Conservatorium Maastricht de hoofdvakken orgel en theorie der muziek. Aan hetzelfde instituut studeerde hij ook kerkmuziek en gregoriaans. Na zijn conservatoriumopleiding volgde hij nog enkele masterclasses interpretatie en improvisatie. Als zanger en organist verleende hij zijn medewerking aan diverse radio- en cd-opnamen. Van 1994 tot 2004 was hij zanger bij kamerkoor Studium Chorale.

Van 1998 tot 2012 was Hans Heykers als organist verbonden aan de Onze Lieve Vrouwebasiliek in Maastricht. Sinds 2013 is hij dirigent van de Cappella Sancti Servatii van de Servaasbasiliek in Maastricht. Verder is hij dirigent van Vocaal Ensemble Silhouet uit Roermond.

MUSICA SACRA MAASTRICHT IS EEN COPRODUCTIE VAN Stichting Musica Sacra, Theater aan het Vrijthof Maastricht en Omroep MAX Radio 4.

FESTIVALDIRECTIE Hugo Haeghens **BESTUUR** Jean Jacobs, Eddy Klomp, Bas Huijser en Michel Cobben **PROGRAMMACOMMISSIE** Jacques Giesen (voorzitter), Jos Leussink (adviseur), Sylvester Beelaert (Musica Sacra Maastricht), Hugo Haeghens en Fons Dejong (Theater a/h Vrijthof), Russell Postema (Omroep MAX) **PROJECTLEIDING EN FONDSENWERVING** Fons Dejong **MARKETING EN PUBLICITEIT** Nicole de Boer **PRODUCTIE-BUREAU** Peter Noten, Raf Meijers en Joyce Limpens-Paquay **REDACTIE** Philip Leussink en Jacinta Wetzter **VORMGEVING** Philip Leussink **UITBALIE** Daan Grol, Judith Bruijnzeels, Kirstin Görtz, Diederik Honing, Elsbeth Willems en Jules Indemans **TECHNIEK** Remco van der Giessen **FACILITAIR** Claire Dullens en Nandi Nijsten **FINANCIËN** Jos Spauwen, Marc Berkman en Willy Spronck

FESTIVALBEELD GOTRA | Maité Guérin © David Peskens

SAMENWERKINGSPARTNERS Theater aan het Vrijthof, Omroep MAX, NPO Radio 4, RKK, Academie Beeldende Kunsten Maastricht, Conservatorium Maastricht, Koninklijk Conservatorium Den Haag, Intro in situ, Lumière Cinema Maastricht, Philharmonie Zuidnederland, Stichting Maastrichtse Componisten, Studium

Chorale, Toneelacademie Maastricht, VVV Maastricht, Boekhandel Dominicanen, Universiteit Tilburg (School of Humanities, Department of Culture Studies), dr. Fons Kurris, ds. Joen Drost en alle deelnemende locaties en podia.

MEDIAPARTNERS Omroep MAX, L1, Media Groep Limburg, RTV Maastricht. Omroep MAX maakt opnamen voor (live) uitzending op NPO Radio 4.

MET DANK AAN Fonds Podiumkunsten, Provincie Limburg, Gemeente Maastricht, Stichting Elisabeth Strouven, VSBfonds, Fonds 21, Prins Bernhard Cultuurfonds Limburg, Stichting Kanunnik Salden Nieuwenhof, Limburgs Festival Platform en VVV Maastricht. De activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door de Vrienden van Musica Sacra Maastricht en door anonieme giften van particulieren.

WORD VRIEND VAN HET FESTIVAL Steun ons met een bijdrage vanaf € 40 en geniet als Vriend van het festival vele voordelen. Zie voor meer informatie en aanmelding www.musicasacramaastricht.nl/vriend.

STICHTING MUSICA SACRA Vrijthof 47, 6211 LE Maastricht
info@musicasacramaastricht.nl • www.musicasacramaastricht.nl

FONDS
PODIUM
KUNSTEN
PERFORMING
ARTS FUND NL



provincie limburg
Gemeente Maastricht



PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS

STICHTING ELISABETH STROUVEN

theater
aan het vrijthof



HUIS VOOR
DE KUNSTEN
LIMBURG



FONDS 21
cultuur
festivals in
Limburg

Koninklijk Conservatorium
Den Haag

RTV MAASTRICHT
digitaal: rtpg-kanaal 40

